

AN-HA-BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGUO DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TAI ĐƯỜNG - Boulevard Delanoue - Cantho

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỘT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là gói
bãi đáng báo xin đề thơ
cho M. Đỗ-văn-Y

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gói số tiền
luôn, đơn-quản lấy làm
thâm cảm.

ĐỖ-VĂN-Y
TỔNG-LÝ
Giá bán nhứt-trình
AN-HA
Trọn năm.....5400
Sáu tháng.....3 00
Giá bán riêng nhứt
trình L'APPEL
Trọn năm.....6400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10400
Sáu tháng.....8 00

Luận về cuộc THƯƠNG-MẠI XỨ NAMKỲ

(Tiếp theo)

Chúng ta phải hết thảy người Annam
ra buôn bán được. Tạo hóa đã sinh ra
mỗi người đều có một nghề sinh nhai,
dầu nước nào cũng vậy. Khi thấy biểu
thức một người khách ra làm nghề ruộng
rẫy, coi họ có thể làm bằng người xứ
mình hay không; tất nhiên không bằng
vậy, vì làm sao?

Vì nước Tàu là một xứ núi non nhiều
nên khó bề làm ruộng rẫy, đã vậy mà
lại dân sự đông đảo, nếu ngồi khoanh
tay mà chờ cho có bữa cơm thì ác là
phải đói; vậy nên người ta mới siêng
năng, chế tạo ra món này vật kia cũng
là hàng hóa bằng họ mà đối với các nước
khác lấy lúa gạo mà dùng.

Như vậy có sự đổi chác (échange de
denrées) mới có nghề buôn bán. Vì như
người kia có bốn lon gạo, người nọ
bắt được hai con cá, nếu có gạo mà
không có cá, hoặc có cá mà không có gạo
thì không thể dùng được; vậy người
ta mới đổi một con cá lấy hai lon
gạo thì hai người đều có đủ gạo với cá.

Trong nghề buôn bán có trao đổi
nhau mới chế ra nhiều món khéo léo lại.
Vì như trong trường có trò A mua một
cái bóng và trò B thấy vậy muốn lại
chơi chuang với trò A, nên vì trò A
lành nay đổi lấy không cho chơi. Trò B
phải tìm làm sao? Minh bước lại giữ
của trò A có được chăng?

Không được đâu; vì trò A sẽ là lên thì
tuyệt sẽ phạt mình. Bởi, mình kiếm một
khúc cây rồi ra công lấy dao tiện cho
tốt, cho khéo hơn cái bóng của trò A
mình mới bị thấy vậy, được có món đồ
cười riêng lại các trò khác còn khen
mình nữa.

Ấy vậy các nước văn minh ngày nay
trao đổi với nhau một cách khéo léo
là bởi vậy đó. Xứ Namkỳ mới vừa bị
buôn bán, sau lại với các nước thì nhiều
một cách mới, bởi làm sao? tôi đã
luyện trong mấy bài trước.

Cứ chỉ Tạo hóa sinh ra xứ Namkỳ có
đất mà lại lạnh lẽo ươn, chẳng cần nói
cái gì người Annam cũng phải ra mà
gánh vác ng nghiệp thương. Nước bên xứ
mình không có rau, vậy nên người ta
ra, lấy lúa gạo mà đổi lấy rau, hoặc
thương-mại.

Kể từ mấy năm sau đây mới có người
chen vai gánh vác nghề buôn, vì đang
quần lại khó bề chen lẫn. Song Annam
ra buôn bán, thì vậy, chứ chưa thấy có
mọi chi tiết phải cho là. Các nước văn
minh nước có đồ thủ công nghệ ra; trước
có kỹ-nghệ sau mới có nghề buôn bán.

Từ như một là khi làm chén uống trà
(tasse) người nào làm chén lo phần làm
chén, người làm đĩa hoặc chén, hoặc
làm đĩa, chén, ai có phần rẫy, vậy nên
khi làm ra thì không thể gì làm cho trọn

bộ chén được. Khi chế ra bộ chén rồi thì
gửi bán các nước; ấy vậy nên họ chế mình
phải đến đó mà mua, nên cuộc thương
mại của họ dễ trở nên nhiều lần.

Xứ Namkỳ nhập cảng những hàng hóa
của Đại-Pháp nhiều lắm, như là ly, chén,
đồng hồ, giấy, viết, mực, rượu, sữa bò
cũng có chơi v.v. Song món nào mình
không có thì chẳng nói, còn như đồ tre
sao không làm mà dùng lại phải cần đến
bên Tàu chở lại. Nói vậy phải từ hai
năm nay miếng Lớn-tiểu làm đồ bán
nhiều lắm, phía trên này có dùng rồi, còn
miệng trước chưa thấy ai dùng đến.

Cách buôn bán si thì như bán nhiều,
vì vậy nên mỗi món, lời một hai đồng
điều cũng đủ mà mua làm giàu được.

Những nhà kỹ-nghệ bên Pháp về
làm ra một vật cái tai rất mau rất lợi
chẳng phải như mình; người thợ mộc
dùng một cái bàn thì một người dùng
trên bốn. Người ta như biết cách phân
việc làm (distribution du travail) nên
mới mau được.

Từ như muốn làm một cái medaillon,
khi bao sơ người ta cần một miếng
vàng, bẻ cái miếng rồi thì bỏ qua cho
thợ khác rất tròn hoặc vuông, rồi bỏ qua
n, người nọ lấy bàn đóng xuống có hình,
trấu cho người khác đổi; lát, kẻ lấy đó
đưa cho người khác nữa vào hộp.

Như vậy người cần chẳng cần ở đó
mà coi, song chẳng ai ngồi mà chơi
được, vì nên trở trong năm phút thì
chất là chất đóng lại làm không kịp.
Nếu trong cuộc làm đó phải việc nào
lâu, một người làm cần bằng hai người.
khi thì chủ đã phân ra hai người.

Ấy vậy muốn buôn bán cho mau phải
đặt thì đồ thủ công cần phải biết chế ra
dầu dùng trong xứ, làm cho mau cho
lẹ cho các nước thì có thể bán rẻ được.

Đấy tôi xin chỉ ra các mẩu trong xứ
Namkỳ có thể làm được; dầu tre, gỗ
mây, ống khói, chén, muỗng, cần
viết bằng mây hoặc bằng tre, khuôn
biển, savon, dầu thơm, v.v.

Đó kỹ-nghệ bán ra thì có kẻ mua si
vô bầu lại, kẻ bán si thì có người bán là
lưu lại, trong đó làm nghề thương-mại
không hề quên lâu tại có người ra ngoài,
làm cho rẽ và cho khéo, kẻ khác lại
nghề thì phải cho vậy, lần lần sẽ thấy
lập ngành-hang giúp đỡ nhau, hoặc làm
lò thuộc da, đóng giày, kẻ thì đóng
guốc, chẳng cần kêu ca chỉ nói thì sẽ
thấy Annam có đủ nghề như khách vậy
song chừng đó có bạc muốn người nam ra
lập nên buôn bán cho dễ dàng phải để
chư lúc này; vì chừng đó phải tranh
với nhau nên phải chịu lỗ trước năm ba
ngàn đồng mới được.

(Còn nữa)

HUYỀN-THANH-KHÔNG
Thương-mại Công-nghệ Họ-Đường
Số 7-20

Thuộc dân thời luật

Luật hộ người bản quốc

CHO VAY KHUANG PHÁP AN-LU-NAM.

Về việc cho vay bạc, lãi, thì có chỉ
du ngày 15 mai 1914, phân định số lãi.
Cứ dụ ấy đã ban hành thông dụng
trong cõi Đông-Pháp ấy, y theo lời
nghị-quan Tổng-thống đề ngày 2 juillet
1914.

Chiếu theo chỉ dụ ngày 15 mai 1914,
thì dân thuộc địa và dân Langsa ở xứ
ấy cho vay bạc không phải lãi quá
bực, nghĩa là: như có giao kết, ứng
tuần nhau trước, thì chủ cho vay an
lãi mỗi năm, một trăm đồng bạc, có
phép an lãi 12 đồng (12% par an). Còn
như không có giao kết trước cho
vay, thì khi nào đưa đến tòa án thì lãi
lãi, một trăm đồng có 8 đồng một năm
mà thôi.

Những giấy tờ vay bạc làm trước ngày
9 juillet 1914, là ngày ban hành chỉ dụ
nói trên đây, thì để y như cũ lệ, nghĩa
là lãi giao kết bao nhiêu thì cũng để y
ấy thôi.

Ấi cho vay có thời hạn lãi mà không
luật định thì bị tòa án phạt, chiếu
theo luật ngày 19 décembre 1850 và ngày
12 janvier 1855 (Lois du 19 décembre
1850 et 12 janvier 1855).

Luật ngày 19 décembre 1850 định
chư vậy:

Mục thứ 4. — Trong vụ kiện thưa
nào, hoặc việc bộ, hoặc việc thương-
mại, nếu tòa xét ra do bằng có chủ nợ
cho vay an lãi quá lệ dĩ là dân người
vay vay tuồng cũng vậy, thì số tiền lãi
thầu bị phạt trừ tiền lãi theo luật
định và nếu còn dư thì chủ nợ trả lại.

Còn như quy định ra mà đã qua vốn và
lãi theo lệ định, thì tòa xét xem vay
phải trả số bạc lãi của chủ nợ lại cho
kẻ vay và phải chịu trả lãi bạc thấu
trội đó.

Ấi cho vay an lãi như vậy thì
quần lại phải chấp ra giới cho quan
liên lý nơi trong một tháng kể từ ngày
vay, nếu quan lý-sự bề trên, bất tuân, sẽ
bị phạt và nếu là 16 quan, thì tiền
là 100 quan.

Mục thứ 2. — Ai bị phạt vì có thời
giới cho vay an lãi mà, sẽ bị buộc tội
và phải phạt bằng phân nửa số bạc vốn
đã cho vay và phải trả từ 6 tháng y chỉ 6
tháng.

Mục thứ 3. — Nếu tài phạm, thì bị
phạt theo mức nặng hơn nữa, dĩ nhiên trước
đấy, có khi phạt đến bốn năm, còn
kẻ phân phạt nặng, sẽ bị phạt theo
điều 17 và 18 trong luật hình.

Bị phạt rồi một là 1, vì thời cho vay an
lãi quá, sau lại như cũ trong năm năm
kể đó, mà còn phạm tội nữa, thì cũng
đủ để cho tòa buộc tội không cần phải
trả xét lại.

Mục thứ 4. — Như kẻ cho vay có lập
kế sang đoạt của người vay thì bị buộc
tội từ 10 đến 105 trong luật hình, không
vay, vì đã có định trong điều thứ 2
nói trên đây rồi.

Mục thứ 5. — Dân tội nặng như thế nào,
tuy theo đó, tòa có phép dạy dân ý
tội truyền rao bốn an phạt kẻ có tội,
hoặc là tù, rồi an mà dạy vào các học,
cho hiểu biết, hoặc cáo báo như vậy
để về phần kẻ có tội phải chịu trách nhiệm.

Đức Giám-Quốc mới

Ông Gaston DOUMERGUE
mới đắc cử làm Giám quốc
nước Đại Pháp

Hội quốc-sự, nên phân đồng trong
thương hội Nghị-viện chẳng phục cái
chánh-sách cai trị của Đức Giám-quốc
Millierod làm cho ngài phải từ ngôi
Giám-quốc.

Ngày 14 julio rồi đây, đại hội tại thành
Versaille, cử ông Gaston Doumergue
là Hội-trưởng phòng Séuat lên ngôi
Giám-quốc thế cho ông Millierod từ vị.

Hiện khi Đức Giám-quốc Doumergue,
nguyên năm 1896 ngài làm quan Tòa,
có đến hành sự tại xứ Namkỳ tại chính
sơ, ngài đứng lập Tòa tại vùng tại
Gò-dong, lại trong khoảng 20 năm trước
đấy, ngài có lãnh chức Thẩm-sa tại tòa
Sectrang. — Thế nên, Đức Giám-quốc
Doumergue là một vị quan trọng đã
từng quen thuộc xứ này; nay ngài lên
ngôi Giám-quốc; tàu dân Nam-kỳ hay
được biết tin này, thấy đều vui mừng
hơn-hở, có vẻ ca thình, đồng chúc cho
ngài thân tâm cường tráng, cảm mỗi
được được thứ-biện, bèn như đức cho
con dân được yên.

Ấi-Hà-Báo

Nhà buôn Annam

Muốn làm sổ-sách cho rành

Nên mua quyển sách

PHÉP BIÊN CHÉP SỔ-SÁCH

BUÔN-BÁN

Mà xem, vì sách này bán về văn-đề
sổ-sách rất tinh-túc, mới xuất bản mà
được báo trong Nam ngoài Bắc hoan-
nghênh lắm, cho đến báo Tây cũng khen
là một quyển sách rất có ích cho nhà
buôn Annam.

Ấi muốn mua xin viết thư cho

M. Đỗ-văn-Y

tổng lý An-Hà-An quán

Cầntho

Giá mỗi cuốn 1\$

Mua si từ 20 cuốn

sắp lona được huê hồng 20%

Mục thứ 6. — Tòa cũng có phép chiếu
theo điều 163 trong luật hình mà giảm
bớt tội.

Mục thứ 7. — Tiền phạt và đã định sau
chốt trong điều thứ 163 trên đây, thì về
phần quan liên-lý xin tòa xét phạt.

Đó là luật riêng về việc cho vay an
lãi quá lệ định.

Ấi muốn cho đủ có buộc tội cho đang
theo đó, thì phải gởi đơn đủ ba khoản
sau đây:

1. Cho vay bạc an lãi;

2. Lãi cao hơn luật định;

3. Phải là thời gian như vậy.

Thời gian ngắn là cho vay nhiều lần,
an nhất như vậy, dầu cho một người
vay luôn luôn cũng đủ để cho tòa
buộc tội.

Ấi là tài nói từ luật cho vay bạc
mà thôi.

Ký tên tôi sẽ nói về phần cho vay bạc
và xử dụng khác, xin vào...

Xin các phủ quan xử này hãy lưu
lưu cho làm.

X. Văn-Tân-Thạch

(Rút trong Trung-Lập-Báo)

Trung-châu

lữ quán

(HOTEL CENTRAL)

Kính trieh Lục-châu qui khách rõ:
Ngày 1er Janvier 1924 rồi đây, chúng
tôi có mở một nhà khách-nghỉ
lữ-quán: "Trung-Châu lữ-quán"
(Hôtel Central) tại đường Boulevard
Delanoue, giữa châu-thành Cantho, chỗ
phần cũ. Nhà này chúng tôi cao-rào,
sạch sẽ, ở dưới chỗ thanh vắng, êm-tịch
và trông vào trung ương châu thành.

Phòng thì rộng-rải, mát-mẻ, nhà tiêu
vệ-tam, nhà bếp toáy đều tiện-khiết,
văn-vang; giường nằm, drap, cũng là
khăn bàn áo gối trong phòng thường
giữ-giữ sạch sẽ. Lại trong mỗi phòng
có đặt ống dẫn nước cho tiện bề qui
khách rửa ráy. Phía sau có chỗ để xe
hơi.

Phòng chúng tôi làm thiết là kỹ
lượng, qui vị hành khách đến ở sẽ
được mọi bề thuận tiện, tưởng không
dầu bằng. Xin qui khách đến ở một
lần thì rõ.

Ấi muốn mua gạch
ngôi thương hạng và
dù thứ

Xin gởi thơ cho Mon-
sieur Bang - văn - Chiêu
Tràon

Văn uyên

Chồng cũ vợ tiền

Tại sắc thường mang lối đoan trường

Hoa-dong hay giết ít bay thương

Sau năm ao ruộng bao đánh để

Phụng lên sân ga thật khó đương

Toàn ngày đã hoàn công giữ bằng

Mặt bóa của lạc về in sương

Đốt thay cũ mới; nơi rừng rậm

Lúc đang đem chường trước An đường.

Tiết-diệu-Sau

(Ô-môn-quận)

Khách địa thân thân

Văn về đêm trăng đã trời ca

Hàng long như đến me cùng cha

Hôm nường đi cảnh buồn gan héo

Ngay đưa quê người dạ xót xa

Năm gia con đình cần lối đạo

Đưa hiền nể đợi tác thêm gia

Cho hay như từ Fan, -bông vạ

Cần hiền chưa tròn thì phận ta

Lệ-dinh-Cổ

Hoài tình

Đe mặt là bằng mây là song

Nam tình, như ánh, như ánh trăng

Sương sa khe mắt người sầu thắm

Giao phết trên người, kẻ bán lòng

Đó là một lời như thiết thạch

Đấy trao nữa tiếng lạc non sông

Đa vàng thời công em mà đơn

Nay thấy buồn gan phải da mong

Xuân-Si, đề

Giữ từ từ quan Phở-Anthor

Giữ từ từ quan Phở-Anthor

thành có đến ngót hai trăm. Bài này rất là hợp-lập với bài diễn-thuyết của ông giáo sư chuyên khoa Cuécot ở Cao-dăng học đường Nancy giảng ở một trường học: giáo dục catholique cũng ở Nancy và đã đăng ở trong số báo "Questions Scientifiques" mới xuất-bản vừa rồi; trong khi diễn ông Moet có trích-luật nhiều câu nguyên-văn ở bài ấy. Sau ông Moet kết luận về luận lý rất là cao thượng đích-dàng, nói rằng vạn vật thì đều biến hóa bất-từ, bốn phần người ta là phải học hành tiến bộ lên mãi, và muốn việc hành động của ta đủ là bình thể thể nào thì cũng phải có chủ-đích về đường mở-mang luận lý.

Đến 3 giờ có chớp ảnh. Tuy chương trình rất hay mà đến 60 thiếu niên đang xem dở-dang công-bỏ ra đi theo Quan-đốc lên Cầu-giấy để xem cuộc kỷ-niệm trận-vong của hội "Le Souvenir Français" tổ chức cốt để cho bảy giờ người Tây và người Nam vì biết cảm tình kết nghĩa mà gầy nên mới lên học đồng-tâm. Người Tây làm lễ kỷ-niệm này để thờ kính các anh-hùng tử trận khi xưa xem ra thật là xúc-dân người Nam ta và cùng và người Nam ta là dân-tộc sùng-kính tổ-tiên, nay xem thấy những cách thờ kính của ta như vậy thì tôi biết rằng nước ta có những cốt-chu kiên-cố.

CÁO BẠCH

Kính mời quý khách đang hay, tôi mới đến một tiệm tại đường kinh-lập, gần nhà hàng l'Quest bán đồ các thứ hàng mầu, hàng tây, hàng nhứt-bản, hàng bom-bay, như là cầm nhưng tây, satin tây, tơ tây, lụa soạn tây, hàng huê-ky, dù và các món khác nữa.

Quý khách có dịp ghé lại tiệm tôi có chơi cho biết, tiệm này cũng bán si, bán lê giá như Saigon.

Nay kính,
REWACHAND VERUMAL
Commerçant Bombay
42, Boulevard SAINTENOT
CANTHO

GARAGE TRẦN-DAT-NGHĨA

Cantho - Cochinchine

SỬA CÁC THỦ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy, máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ sắt, bàn văn.

Công việc làm kỹ lưỡng, mau mà giá rẻ.

Có trữ bán và sửa xe hơi, xe kéo và xe máy, máy may hiện Singer và xe kéo mới.

Dầu nhớt, dầu sáng, đồ phụ tùng xe hơi và xe máy vào vào.

Lãnh làm sườn nhà và hàng rào sắt.

Tại hãng có sẵn xe hơi để cho mượn đi chơi, công bao đi xa. Giá định nói luôn luôn.

Đến 7 giờ rưỡi hội-dồng cổ-động có cử và sắp tới nghỉ hè nên các kỳ hội họp ở hội V.N.T.N. hoãn mãi đến niên-học sang năm.

CÁO BẠCH

Trong thời đại cạnh tranh này ai ai cũng chen lấn cho có thể nường thân, vậy nên khiến bề sinh nhai eo hẹp. Vạn mạng tương lai của trẻ nam-nhĩ và nữ-nhĩ chưa ai lo đến. Nay có nhiều người thiếu tâm ra công với chúng tôi để giúp trẻ em cho có cơm ăn và công việc làm, lập ra một cái Nam-đông và một cái Nữ-nghệ học-đường dạy những là:

1° Bút toán, buôn bán, đánh máy, thơ từ chữ Langsa, làm đơn trạng, dạy thếp dấm (code) v.v. cho trẻ Nam-nhĩ; lý vận khoa thì hầu ra giúp việc hàng buôn cùng nhà-nước ngoài ngách cho có cơm ăn.

2° Dạy Nữ-nhĩ may tay, may máy, thêu thùa, bút toán, buôn bán và việc nữ-công nữ-hành.

Chương trình sau này sẽ cụ thể có thể nhiệt tâm ra tay giúp sức. Vậy muốn biết số học sanh cũng si-như muốn học là bao nhiêu xin Lục-nhân gửi thư cho chúng tôi biết trước và ai giàu, nghèo cho chúng tôi rõ hầu nhờ cậy người hảo tâm mà phụ trợ cho học trò nghèo. Thư để như vậy:

M. HUYNH-THANH KHUÊ
Thương-mại Công-nghệ Học-đường
11 rue Thuân-Khiếu-Cholon
(bay là)

M. NGUYỄN-THÀNH-THÔNG
Ecole pratique de Commerce
Giadinh

飛馬煙

飛馬煙枝

Lời rao

Hãy hút thuốc hiệu con ngựa "DRAGON" là một thứ thuốc rất ngon, có mùi thơm tho và chẳng hề khô cổ.

hút thuốc con ngựa làm tại xứ ALGER là một thứ thuốc tốt, không pha lẫn với các thứ khác.

Bà lâu rồi người ta ưa hút nó hơn các hiệu khác, nhưng mà có một vài tình trong Lục-Châu chưa dùng đến, cho nên tôi hết lòng muốn làm sao cho Quý-khách các nơi dùng thứ thuốc con ngựa thì sẽ biết thuốc rất ngon.

Để dùng thuốc con ngựa thì có khi dùng một miếng giấy nhỏ trong bao thuốc 20 điếu thì mau đến hãng Rich-Tew, đường Bắc-Lợi-Quốc, Saigon mà lãnh thuốc tùy theo món đồ đã chỉ rõ trong giấy ấy.

Xin Quý-Khách hãy kiểm mua thuốc con ngựa mà hút thì sẽ biết ngon và mau đến lãnh thuốc đồng hồ hay là nhiều gói thuốc vào vào.

AVIS

NE FUMEZ QUE LES CIGARETTES DRAGON ce sont les seules qui soient bonnes, agréables au goût et ne réchauffent jamais la gorge.

Elles proviennent d'Alger. Pour leur fabrication on emploie que du tabac pur, sans mélange avec d'autres matières.

Depuis longtemps, on les préfère aux autres cigarettes, seulement il existe quelques provinces où elles ne sont pas encore très connues. Nous nous efforçons donc de faire tout notre possible qu'on sache que les seules cigarettes qui soient bonnes sont les cigarettes Dragon.

Pour ce but nous avons fait introduire dans un certain nombre d'étuis de 20 cigarettes de petits papiers donnant droit à de fort jolies primes. Celui qui a la chance de trouver un de ces "bons" n'a qu'à se présenter chez Diethelm & C. Quai de Belgique, Saigon pour obtenir l'objet y indique.

Il n'y a donc d'acheter des cigarettes Dragon, vous constaterez qu'elles sont délicieuses et peut-être la chance vous favorise et vous aurez en même temps droit à une jolie montre ou un certain nombre de paquets de cigarettes.

Xưởng thợ mộc chạm và càn

Sáng tạo năm 1900

M. Michel Nguyễn-hiệp-Hòa

Xưởng chánh tại Laithieu (Thủđầumộ) quai E. Outrey

TIỆM NGÀNH:

- 1° - Tại Mytho đường me sông, nơi cầu tàu và xe hơi
- 2° - Tại Cantho, đường me sông, ngay cầu tàu có khách-tru
- 3° - Tại Trávinh, đường cái, gần phố ở ngay cửa Tòa-Bố

Xưởng này có đóng sẵn đồ thứ bàn, ghế, tủ, v.v. đều dùng toàn cây da nh mộc như: Trắc, Cẩm-Lai và Gô; làm chế theo kiểu kiến thời, thợ làm thật tinh xảo không hề giả dối. Đã bấy lâu danh tiếng được chư quý vị hảo gia khen ngợi. Như muốn tiện đường cho quý khách nên Xưởng tôi đã lập chánh tại Mytho, Cantho và Trávinh để trừ hao tổn các món của xưởng tôi làm ra; lại cũng có giường đóng, giường sắt, tủ sắt. Đồ đóng như: Lư, chén đèn, mâm, lục-bình, nhiều hạng, đóng chế rất đúng. Đồ chạm và tiện như: Chén đèn, khay, ly, đài, bình liên, tranh thờ, v.v.

Kính mời quý khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi sẵn lòng tiếp rước và hồi Am liên.

AI MUỐN LÀM GIÀU

BỎ RA 20 QUAN MÀ MAY RA ĐƯỢC 500.000 QUAN

Mua một cái trái đơn của Công ty PANAMA, có rút số để huân lại (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày để dành mấy xu, rồi thì trở nên giàu có được.)

Để nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái đơn mà riêng mình được quyền sở hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái đơn trúng số về là nào thì mình đang lãnh nguyên số tiền đó ấy. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì huân lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, cộng chung mấy, là trúng được cả thảy là 3 triệu quan.

Như vậy mua Trái đơn thế nào cũng, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG TỶ SAU NÀY:

130 tỷ	500.000 quan	260 tỷ	5.000 quan
130 tỷ	250.000 —	1.320 tỷ	2.000 —
260 tỷ	100.000 —	13.200	1.000 —
260 tỷ	10.000 —	1.700.900 trái đơn huân lại làm 400 —	

Người có trái đơn được quyền rút số mỗi khi đến kỳ số trái đơn rút ra thì thế

Các số được lãnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái bản kê số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Còn số kê trong bản kê đúng với cái trái đơn để tại nhà Ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy là một bản luật bất biến, giữ gìn cho các nhà có trái đơn không có đến gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số

Các nhà muốn dự các cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan đến nhà BANQUE NOUVELLE. 8, Rue Papère Marseille France R. C. MARSEILLE 6576.

GRAND ATELIER DE TAILLEUR

AU CHIC TONKINOIS

LÊ-TIÊN-CHỨC

Saigon, 59, Rue Catinat, Saigon

Tiệm may đồ Y-PHUC langsa theo kiểu kim thời thiết kế. Có nhiều kiểu và mầu hàng LANGSA và ANG-LÊ thiết kế như là: GABARD NES, LAINAGES, DRAPERIES, FLANELLES, SERGES, TUSSE, VÂN VÂN... và TISSUS CAOUTCHOUE. TESS DE MAY AO MUA. Quý vị có ra muốn may thứ nào xin cứ gửi một tờ áo có vẽ tôi sẽ làm cho di hình, theo cách 1 ANH HOA-GIAO NGÂN. Muốn biết giá và mầu xin viết thư tôi cũng gửi đi ngay. Có nhà NON FEUTRES NÓN CASQUES bằng NI-TY làm nhựa CAO SU, GIẤY TÂY, GIẤY HAY và GIẤY DA láng đủ kiểu Bán si và bán lẻ.

ĐỒ CÀN VÀ CHẠM BẮC-KY LÀM

Bán và lãnh làm nhiều thứ kiểu SA-LÔNG và TÚC-quan và càn và CAY-GÓ thiết kế; làm thiết kế tinh xảo và kỹ càng. Quý vị lúc cần có dịp đi SAIGON, xin mời ghé tiệm tôi coi thử, tôi sẵn lòng tiếp và rất cảm ơn.

LÊ-TIÊN-CHỨC — KINH DOANH

BỜ SAO MÀ TÔI HU?

Tác-giả: TRẦN-TỬ-TUÂN

(TIẾP TRƯỚC)

Bóng thiếu-quan thấp thoáng, ngày tháng tự trôi đưa, tôi ở với ông Huyện đang hơn sáu tháng. Tình phu-phu trọn chữ xướng tây, nghĩa trơ khan trên hoa dưới thuốc, học tiến sau, nhà cửa có, ăn no ngủ ấm, muốn việc khác là, thế đáng gọi là người đại-phước, tôi hưởng sự thanh nhàn. Nhưng sao, tình thân càng ngày càng kém, chưa tay rá lại, tôi lại sinh chứng bệnh nói không dứt, nay hơn hay quạu, còn nhan-sắc vẫn lại mager-mà hơn xưa, lại thêm kinh-ký đã bắt gần trên hai tháng; thường khi buồn đ, hồi miêng thêm buồn, tôi cứ tưởng vì việc vợ chồng nặng lại nặng, nên sức lực phải kém suy, thế mới sinh ra chứng mới mới làm vậy.

Tôi thưa ông Huyện về tình hình, tôi lại đặt về thăm má và về việc ấy

cho má tư rỏ, lại có ý cạy má tư kiểm thuốc men mà bỏ đường thân thể, (ai rầy nghĩ coi, như tôi bây giờ; từ cổ vô thân, còn ai mà nương dựa, cứ năm lấy má tư mà cạy như khi mưa gió.) Má tư nghe giết lời ngồi ngấm nghĩ hồi lâu rồi nói: Không hại gì con đừng sợ, hãy trở ở nhà đây nó cũng thường eo bệnh ấy, thôi để má hết cho con một thang thuốc nam uống rồi thì hết. Tôi nghe nói có lòng mừng, bẻ lái lật lật kiểu má tư lên xe về. Tôi đem đó thuốc quả như lời, má tư sai người ta hương xuống cho tôi một tờ thuốc nước. Tôi uống lòng tin, chẳng chút nghi ngờ, đã mong cho mau hết bệnh, tay liền, bụng to thuốc, đưa ngay về miệng, uống một hơi hết ráo; song chẳng hết thuốc chỉ, mới thì miệng miệng chưa chưa, hơi lại hơi rau-râm hết sức.

Tôi uống rồi nghĩ một đêm, sáng ra bữa sau nó liền trên mình, đầu rau rau ngứa lở loét, gây phát huyệt huyệt

ban đầu ít lần lần nhiều, thét ra lại lảng; tôi hết hồn, hồi bà năm về thông tin cho má tư rỏ; má tư được tin vừa xuống lời, huyết lại ra nhiều, lúc ấy tâm thần tôi bất định, chơn tay tôi mới, má tư bèn tình đem tôi về nhà trên, rước Tây bắt thuốc. Lại áp ông thầy thuốc cũng nghiệt, không tôi thì nằng nằng, má tư mặc lạc cũng không nói, coi rồi thì đi ngay ra trước nói cho má tư hay đang bắt thuốc mà thôi. Tôi chẳng biết bệnh chi, mà huyết vẫn ra hoài, tuy tôi với về nhà má tư hút ra huyết hơn hồi ở dưới nhà tôi, song cũng gần 3, 4 ngày mới hết tiết; chừng đó tôi đã mới mới, khi nóng khi lạnh nằm ngó má mang, ăn không ngon miệng không vung, châu thân bất lợi, khổ biết đường nào, may nhờ có bà năm lần từ từ; vì bà ở với tôi mấy tháng ơn ân và nhớ có tiền cứu tôi cho bà gửi về Huyệt công hôn, hồi trước có thăm An nên sau này bà mới ra công đến đây, bằng năng sức thuốc của bà, cơn chán, giật quần áo, chiều đến có đêm

không rời tôi một phút. Tôi đau cả tháng và hết hết là phần tiền của ông Huyện cho, tôi tiền tang cái mới mấy tháng; và cái tâm của má tư 35% nữa. Tôi có ý trông ông Huyện lên đăng xin bạc trả lại cho má tư, song trông hoài cũng ngày càng biệt, là gần 3 tháng ông cũng bắt tôi; sau tôi mới rỏ ông này ở bức quá, thừa lúc tôi đau mà ông đành giết gánh, đoạn dứt chữ đồng tôi thăm trách ông sao rất nhẫn tâm, ông thưa: lấy phần họ họ làm cơ giòng họ; phò cho ông mượn cho tôi ở thì đã trả lại cho chủ phố hồi nào tôi không hay, đó đại ông công sai người ta đem đi hết.

Tôi đau tron sáu tháng trường mới là thiệt mạng, tóc rụng đầu sùi, thân thể ốm gầy, mặt thối da xanh, tư dung đã kém. Còn tôi nghiệp cho bà năm lần vắn trung hầu với tôi, tư thì chỉ chung, tôi đau mấy tháng trường, thì bà cũng chịu cực với tôi suốt mấy tháng BA TI GIẾ CỎ, mà thực khuya dậy sớm

lo tư thân thuốc, cần tư môn ăn, sáng sớm ao quần mung chiếu, thế coi cực khổ tram bề khi rảnh việc là năm ngồi gần bên tôi mà đâm-dao giảng giải với tôi, thấy tôi buồn thì khuyên an ủi. Lúc đêm khuya canh vắng, tôi thấy bà ngồi gần bên giường quạt quạt khi hăm thuốc khi nấu cơm, tôi bắt nhớ mẹ tôi, hồi lúc tôi còn nhỏ khi tôi đau ốm, người cũng cực khổ với tôi như vậy.

Còn nữa

